

Programma 7 Landbouw en voedsel

Provincie Noord-Brabant

Algemene voortgang van het programma

Het programma ligt op koers. De eerste periode van 2023 kent (wederom) een hoge dynamiek. Er lopen veel relevante processen waar (deels extra) inzet vanuit Landbouw en Voedsel wordt gevraagd: zoals het landbouwakkoord, het Brabants Programma Landelijk Gebied alsook onderwerpen zoals de borging van innovaties in relatie tot de vergunningverlening, 'real time monitoring', de landelijke stoppersregeling, de opschaling van het ondersteuningsnetwerk, de vervolgotranche van de Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij en de inzet van extra rijksmiddelen t.b.v. de realisatie van natuurinclusieve bedrijven

In de afgelopen periode werd een druk bezocht (300 deelnemers) landbouw- en voedselsymposium georganiseerd ("van onderop") georganiseerd en verscheen het jubileumboek "omdenken en doorzetters" van het LIB. Tijdens de Bionext beurs werd door meerdere partijen de intentie overeenkomst ter stimulering van de inkoop van biologische en/of lokale producten t.b.v. de catering door meerdere organisaties ondertekend. In het kader van onze ambitie :15% biologisch. Tevens ging de tweede fase van het agroforestry-programma van start en werd een bijeenkomst georganiseerd voor de Brabantse deelnemers aan de landelijke "Bean Deal". Ook werd het practoraat Bodem bij Yuverta gelanceerd.

Een Agrifoodpluim werd uitgereikt aan Monkeys by the Sea.

De onzekerheden in de veehouderijsectoren leiden tot een pas op de plaats. De sector beweegt op dit moment minder dan voorheen. Op enkele doelstellingen is dit dan ook zichtbaar: er vinden momenteel geen rondleidingen plaats bij innovatieve stalsystemen en veehouders vragen minder VAB-vouchers aan dan eerder.

Op allerlei andere terreinen worden doelstellingen gerealiseerd conform verwachting.

Wat willen we bereiken?

Het meest duurzaam en circulair in Europa

Indicatoren

- Verhouding tussen de bewerkte mest en de gewasbehoefte in Nederland (verhouding naar een waarde, op basis van fosfaat (P2O5))

Streefwaarden	nulmeting	2023	2030
Verhouding naar waarde	(1,09) 2020	-	Verhouding lager dan 1

- Stikstof- en fijnstof emissie veehouderij in Brabant

Streefwaarden	nulmeting	2022	2023
Kton fijnstof per jaar	1,7 kton (2021)	1.6 kton	dalend
Kton stikstof per jaar	17 kton (2019)	14,6 kton	dalend

- Areaal landbouwgrond (ha) met een positieve bijdrage aan de kwantiteit en kwaliteit van het water- en bodemsysteem

Streefwaarden	nulmeting	2022	2023	2030
Areaal landbouwgrond in ha	14.000 (2021)	15.500	18.500	50.000

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Realiseren uitvoeringsagenda mest

In 2022 is de Uitvoeringsagenda Mest vastgesteld door Gedeputeerde Staten, op basis hiervan gaan we in 2023 inzetten op de realisatie van deze uitvoeringsagenda, daarbij zal het accent liggen op de plan MER Mest.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uitvoeren routekaart stalaanpassingen 2024

Streefwaarden	2023
Aantal veehouders financieel ondersteund die investeren in een bestaand stalsysteem met rijksmiddelen	500-600

- Daarnaast :
  - Blijven we in 2023 onze First Movers-regeling inzetten om veehouders die als eersten investeren in een innovatief brongericht stalsysteem financieel te ondersteunen. We zullen dat afstemmen met de hierboven genoemde regeling.
  - Streven we ernaar dat vóór eind 2023 in totaal 25 Brabantse veehouders subsidie hebben gekregen via de landelijke SBV-regeling (Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen) voor de ontwikkeling van een brongericht stalsysteem. Waar nodig leveren we maatwerk om aan de provinciale regelgeving te voldoen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zetten ons in om z.s.m. te komen tot juridische borging van zowel toekomstbestendige stallen als voeren managementmaatregelen en het kunnen uitvoeren van passende beoordelingen in het kader van de vergunningverlening.

Pilot van middel- naar doelvoorschriften

In 2023 gaan we de mogelijkheden verkennen om van middelvoorschriften naar doelvoorschriften te komen, onder andere door het ondersteunen van de ontwikkeling van ‘real time’ meetsystemen. Dit zal uitmonden in het uitvoeren van pilots.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bereiken van implementerende en zoekende veehouders

Streefwaarden	2022	2023
implementerende en zoekende veehouders bereiken via het netwerk van de Taskforce, via bijeenkomsten, 'Tour de Boer'-demonstraties, diverse schriftelijke en digitale communicatiekanalen en voorlichtingsactiviteiten.	572	425

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Gezien het feit dat de vergunningsverlening voor de grootste groep is stopgezet en er onduidelijkheid over de RAV systematiek bestaat, worden er minder actief bijeenkomsten georganiseerd.

Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw en Veehouderij

Indicatoren:

- Testen Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw (BMA) bij akkerbouwbedrijven
- Toepassen natuurinclusieve maatregelen bij Biodiversiteitsmonitor veehouderij

Streefwaarden	Nulmeting	2022	2023
Testen Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw	n.v.t.	30	50
Toepassen Biodiversiteitmonitor veehouderij	190 (2021)	154	500

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Economisch toonaangevend zijn binnen Europa

Indicatoren:

- Aantal startups in landbouw en voedsel en op cross-overs met high tech

Streefwaarden	nulmeting	2022	2023
aantal		15	25

- Vestiging nieuwe bedrijven en/of bovengemiddelde groei van bestaande bedrijvigheid in de high tech agrofoodsector / aantal toonaangevende bedrijven

Streefwaarden	nulmeting	2022	2023

aantal	2 à 5 (2021)	Substantiële groei	Substantiële groei
--------	--------------	--------------------	--------------------

- Instream jongeren in agrifood onderwijs (relatieve toename instroom)

Streefwaarden	nulmeting	2023
---------------	-----------	------

Relatieve toename instroom	4.300 (2020-2021)	Substantiële groei
----------------------------	-------------------	--------------------

- Ontwikkeling van bedrijvigheid in nieuwe eiwitten in aantallen bedrijven en werknemers (5% groei per jaar)

Streefwaarden	nulmeting	2023
---------------	-----------	------

Groei per jaar	45 (2022)	5%
----------------	-----------	----

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Bevorderen innovatie (Brabantse Innovatietafel landbouw en Voedsel, AFI, organiseren van Innovation Makers Agrifood en Data Driven AgriFood Future.

Indicator:

- Organiseren van Innovation Makers Agrifood

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ondersteunen en/of geformeerde consortia op thema nieuwe eiwitten of nieuwe verwerkingstechnieken

Indicator:

- Aantal ondersteunde en/of geformeerde consortia op thema nieuwe eiwitten of nieuwe verwerkingstechnieken (aantal: 2)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Stimuleren kleine betekenisvolle projecten door Landbouw Innovatie Brabant

Indicator:

- Aantal initiatieven ondersteund door LIB

Streefwaarden	2022	2023
---------------	------	------

Aantal ondersteunde initiatieven	41	30
----------------------------------	----	----

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Natuur- en landschapsinclusief zijn in 2030

Indicatoren:

- Aantal natuurinclusieve boeren

Streefwaarden	nulmeting	2022	2023	2030
aantal	80 (2021)	139	150	500

- Areaal biologische landbouw (ha) (15% van het agrarisch areaal)

Streefwaarden	nulmeting	2023	2030
Agrarisch areaal	2,8% (2020)	3,5%	15 % (circa 25.000 ha)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Begeleiden bedrijven bij hun omschakeling naar natuurinclusief

Streefwaarden	nulmeting	2022	2023
Aantal begeleide bedrijven bij hun omschakeling naar natuurinclusief (incl. businessplan)	80	139	150

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Organiseren van bijeenkomsten voor kennisontwikkeling/uitwisseling op inspiratiebedrijven

Indicator:

- Aantal bijeenkomsten georganiseerd voor kennisontwikkeling/uitwisseling op inspiratiebedrijven. (aantal: 30 per jaar)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Geven van omschakeladviezen biologische landbouw (melkvee en akkerbouw)

Streefwaarden	2022	2023
Aantal uitgebrachte omschakeladviezen biologische landbouw (melkvee en akkerbouw)	22	30

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Versterken gemeenschapsinclusief

Indicatoren:

- Gemiddelde waardering burgers voor de agrifoodsector in Brabant (op niveau of verbetering van waardering)

Streefwaarden	nulmeting (landelijk niveau)	2022	2023
Gemiddelde waardering schaal van 1-7	5,01 (2020)	5.23	Op niveau of verbetering

- Percentage Brabanders met zorgen over de gezondheid in relatie tot de veehouderij (afname percentage)

Streefwaarden	Nulmeting	2023
Percentage	3% (2020)	Afname

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondersteunen boer-burger initiatieven

Indicator:

- Ondersteunde initiatieven (aantal: 1)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Korte Ketens

De landbouw- en voedselketens worden beleefd als belangrijk onderdeel van de brede welvaart in Brabant. Korte ketens worden vaak gezien als een belangrijk middel om dit te bereiken: de consument koopt direct bij de boer of met maximaal één schakel ertussen. De afgelopen jaren is gebleken dat veel initiatieven het niet volhouden.

We zijn als provincie partner in het door LNV ingestelde netwerk korte ketens en regionale voedselstrategieën. Op basis van nationaal onderzoek en ervaring in Brabant (o.a. via het LIB) bouwen we een expertisenetwerk waar ondernemers kunnen aankloppen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Verstrekken VABIMPULS vouchers

Streefwaarden	2022	2023
Aantal verstrekte vouchers	69	50

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zien in het begin van het jaar relatief weinig aanvragen. We wijten dat aan de onduidelijkheid ten aanzien van het toekomstperspectief. We verwachten met de komst van de beëindigingsregelingen van het rijk dat dit weer aantrekt

Ontwikkelingen en onzekerheden

In zijn algemeenheid worden vele prestaties geleverd in samenwerking met externe partners. Daarmee zijn er ook onzekerheden voor wat betreft het conform planning behalen van prestaties en de uitnutting van budgetten.??

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000			
7. Landbouw en voedsel	Begroting t/m wijz. 2	Wijziging 3	Begroting t/m wijz. 3
Lasten	38.067	1.818	39.885
Baten	25.113	-151	24.962
Saldo baten en lasten	12.954 N	1.969 N	14.923 N

